

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2021

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Στο άρθρο καταγράφονται δύο μαρτυρίες τελειόφοιτων. Ο Σπύρος αναδεικνύει την ανάγκη παροχής επαγγελματικού προσανατολισμού από τα πρώτα χρόνια της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ώστε να περιοριστεί το φαινόμενο συσσώρευσης σε δημοφιλείς κλάδους και η ανεργία. Η Αλεξάνδρα επισημαίνει ως προβλήματα της ελληνικής αγοράς εργασίας την ανεργία, την επαγγελματική στασιμότητα, ιδίως στον ιδιωτικό τομέα, προβλήματα που στρέφουν τους νέους στην ετεροαπασχόληση και τη μετανάστευση. (62 λέξεις)

B1.

- α. Σωστό
- β. Σωστό
- γ. Λάθος
- δ. Σωστό
- ε. Λάθος

B2α.

Κυριολεκτικός τίτλος : Οι επαγγελματικές προσδοκίες των νέων.

Μεταφορικός τίτλος: Η μάχη των νέων για μια «θέση στον ήλιο».

B2β. Στο κείμενο 1 γίνεται χρήση στατιστικών στοιχείων στη 2η και 3η παράγραφο: « Το 47% δήλωσε ότι η ζωή θα είναι χειρότερη», «το 39% δήλωσε αντιθέτως πως το 2025 η ζωή θα είναι καλύτερη». Τα στατιστικά στοιχεία λειτουργούν ως τεκμήρια (επίκληση στη λογική) που προκύπτουν από έρευνα του «Pew Research Center». Ο αρθρογράφος παραθέτει εύληπτες αποδείξεις με σαφή και κατανοητά στοιχεία, προσδίδοντας εγκυρότητα και αξιοπιστία στις θέσεις του, με σκοπό να πείσει.

Στο κείμενο 2 γίνεται εκτεταμένη χρήση μαρτυριών: «Όταν με ρωτούν... μιας κοινωνίας ισότητας», «Από τη μια πλευρά...και με δίδαξαν», «πρέπει να είναι...αύξηση της ανεργίας», «ως τελειόφοιτοι...επαγγελματικές ευκαιρίες». Πρόκειται για απόψεις τελειοφοίτων δηλαδή για εύληπτες και κατανοητές αποδείξεις που λειτουργούν ως τεκμήρια στην προσπάθεια του αρθρογράφου να πείσει (επίκληση στην λογική). Με τον τρόπο αυτό προσδίδει εγκυρότητα και αξιοπιστία, ζωντάνια και αμεσότητα στο λόγο, επιδιώκοντας να μεταφέρει τις ανησυχίες των νέων για το επαγγελματικό τους μέλλον.

B3 Στην τελευταία παράγραφο του κειμένου 1 επιδιώκεται η ευαισθητοποίηση (επίκληση στο συναίσθημα) των αναγνωστών. Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος αξιοποιούνται οι παρακάτω γλωσσικές επιλογές:

α) α' πληθυντικό πρόσωπο: «μας αποτρέπει», «να φανταστούμε», «σωρεύουμε», «επιμένουμε», «νιώθουμε», «μπορούμε να κάνουμε». Με τη χρήση αυτού του προσώπου προσδίδεται πνεύμα ομαδικότητας/ συλλογικότητας, ζωντάνια, αμεσότητα και ο συγγραφέας εντάσσει τον εαυτό του ως υποκείμενο στο περιεχόμενο του κειμένου.

β) Χρήση συνυποδηλώσεων (μεταφορών): «αδιαπέραστο πέπλο», «πεδίο εκκόλαψης», «σωρεύουμε δυνάμεις ενάντια στα μελλοντικά ερείπια», «ανάσα της προσμονής», «αέρα της απαντοχής να καίει τα χείλη μας». Με τη χρήση μεταφορικού λόγου προσδίδεται παραστατικότητα και το ύφος καθίσταται πιο προσωπικό.

γ) Ερωτήσεις: «Αλλωστε, τι άλλο μπορούμε να κάνουμε;». Πρόκειται για ρητορική ερώτηση καθώς δεν επιδέχεται πραγματικής απάντησης. Προσδίδει ζωντάνια, αμεσότητα.

Γ1. Στους στίχους του, ο Ν. Γκάτσος αντιπαραβάλλει την ξέγνοιαστη ζωή στον Σείριο με τα προβλήματα στη γη. Εστιάζει στα παιδιά, τα οποία άλλωστε, συμβολίζουν το μέλλον κι αξιοποιεί έμμεσα την αντίθεση, αφού στον Σείριο «δεν είδανε πολέμους και θανάτους», οπότε απολαμβάνουν απρόσκοπτα την παιδική τους ηλικία «και πάνω απ' τη γαλάζια τους ποδιά φοράν τις Κυριακές τα γιορτινά τους», ενώ στη γη η κατάσταση διαφέρει. «Το μακρινό αστέρι, η γη, η οποία παρομοιάζεται (σα) με «φτερό θαλασσινό» τους προκαλεί προβληματισμό, ο οποίος επιβεβαιώνεται από τα λόγια του δασκάλου τους, τα οποία δίνονται άμεσα σε ευθύ λόγο. Αναλυτικότερα, ο δάσκαλος χαρακτηρίζει μεταφορικά τη γη «του σύμπαντος αρρώστια και πληγή» εννοώντας προφανώς τους πολέμους, τη μισαλλοδοξία, την ανισότητα και κάθε φαινόμενο παραβίασης των δικαιωμάτων που υπονομεύει την ζωή. Δικαιολογημένα λοιπόν, τα παιδιά στον Σείριο «δακρυσαν», νιώθοντας θλίψη για τους συνομήλικους τους που βιώνουν μια σκληρή καθημερινότητα κι αγωνίζονται «ακούραστοι του ονείρου κυνηγοί» διεκδικώντας το αύριο που τους αξίζει «με συνθήματα στους τοίχους».

Η ζωή των παιδιών στον Σείριο περιγράφεται ιδανικά, κυρίως επειδή απολαμβάνουν την ειρήνη κι αγαθά, τα οποία συχνά θεωρούμε αυτονόητα. Νιώθω, ωστόσο, ότι είναι εγκλωβισμένα σε ένα ουτοπικό περιβάλλον, οπότε παθητικοποιούνται. Προσωπικά, αισθάνομαι ικανοποίηση, όταν είμαι σε θέση να συμπαραστέκομαι σε αναξιοπαθούντες συνανθρώπους, ακόμη κι αν έρχομαι αντιμέτωπος με την «ασχήμια» αυτού του κόσμου.

Δ1.

ΑΡΘΡΟ άρα απαιτείται επικαιρότητα, απλό ύφος, τίτλος.

Σε ετοιμότητα για την νέα... κανονικότητα!

Η κανονικότητα στο άμεσο μέλλον, όπως προκύπτει από έρευνα που δημοσιεύτηκε πρόσφατα, εκτός από τεχνολογική αναμένεται εξαιρετικά δύσκολη. Μπροστά στα δεινά που έρχονται με τη στέρηση ελευθεριών και δημοκρατικών δικαιωμάτων στο πλαίσιο ενός

ψηφιακού κόσμου, το μίσος, τους πολέμους και τη φτώχεια, η νέα γενιά- η γενιά μας – οφείλει να είναι προετοιμασμένη κι έτοιμη να αναλάβει ενεργό δράση.

Στις ραγδαίες αλλαγές που βιώνουμε οφείλουμε να είμαστε προετοιμασμένοι. Ακόμα κι αν δεν επιβεβαιωθούν τα χειρότερα σενάρια για τον κόσμο μας, οι νέοι οφείλουν να χαρακτηρίζονται από:

- Προσαρμοστικότητα κι ανθεκτικότητα
- Υπευθυνότητα
- Επαγρύπνιση- δημοκρατικά ανταντακλαστικά
- Ενσυναίσθηση αλλά κι αυτομέριμνα
- ευαισθησία
- μέτρο
- κοινωνική συναίσθηση
- δημιουργικότητα και ταυτόχρονα κριτική σκέψη
- επικοινωνία και συνεργασία χωρίς εγωισμό ή στερεοτυπικές αντιλήψεις
- διάθεση διαρκούς επιμόρφωση
- δεξιότητες ψηφιακής μάθησης και γλωσσομάθεια

Αν δεχτούμε ως δεδομένο ότι το 2025 θα έχει αυξηθεί η παθογένεια, είναι αυτονόητο ότι πρέπει να αναλάβουμε άμεσα συγκεκριμένες δράσεις:

- Συμμετοχή σε εθελοντικές οργανώσεις για την αντιμετώπιση της φτώχειας π.χ συσσίτια, παροχή βοήθειας σε δομές προσφύγων, ορφανοτροφεία, κέντρα ψυχικής υγείας (προάσπιση ανθρώπων σε ευάλωτότητα, ηλικιωμένων και παιδιών από την κακοποίηση), αιμοδοσία.
- Κινήματα άσκησης πίεσης στους κυβερνώντες για τον τερματισμό των πολέμων, της ανισότητας, των αυταρχικών- ολοκληρωτικών καθεστώτων και γενικότερα την προάσπιση της ειρήνης.
- Εθελοντική εργασία σε δράσεις για την προστασία του περιβάλλοντος (αναδάσωση, καθαρισμός ακτών, πυροπροστασία δασών, ανακύκλωση) και την ανάδειξη του πολιτισμού.
- Ενεργή δράση ως δημοκρατικοί πολίτες, συμμετοχή στις εκλογές, γνώση δημοκρατικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων.
- Σωματεία, σύλλογοι, συνδικαλιστική δράση για την προάσπιση εργασιακών δικαιωμάτων.

Η πραγματικότητα, όπως διαμορφώνεται, δεν αφήνει περιθώρια για ολιγωρία ή μεμψιμοιρία. Οι νέοι έχουμε χρέος να κινητοποιηθούμε, για να διαμορφώσουμε τον κόσμο που μας αξίζει.

Επιμέλεια: Θεοδωροπούλου Μεταξία

Μυτιληναίος Γιάννης

